

УДК 351.863:330.101:355.01

DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2026.29.18>**Магас Н.В.**

кандидат економічних наук, доцент,
заступник директора з наукової роботи,
Львівський інститут Приватного акціонерного товариства
«Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4496-9262>

Mahas Natalia

The Lviv Institute of the Private Joint Stock Company
"Higher education institution
"The Interregional Academy of Personnel Management"

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ВІЙНИ

THEORETICAL FOUNDATIONS OF RESILIENCE IN THE SYSTEM OF STATE ECONOMIC SECURITY UNDER WARTIME CONDITIONS

У статті досліджено теоретичні засади резильєнтності в системі економічної безпеки держави в умовах війни. Узагальнено сучасні наукові підходи до трактування поняття «резильєнтність», визначено особливості еволюції цієї концепції та її місце в теорії економічної безпеки. Обґрунтовано авторський підхід до визначення резильєнтності економічної безпеки держави як інтегральної властивості національної економічної системи, що характеризує її здатність передбачати загрози, адаптуватися до кризових впливів, підтримувати критично важливі функції, відновлюватися та здійснювати структурну трансформацію. Систематизовано основні теоретичні підходи до розуміння резильєнтності, сформовано концептуальні засади її розвитку та визначено напрями інтеграції резильєнтного підходу в систему забезпечення економічної безпеки держави.

Ключові слова: резильєнтність, економічна безпека держави, національна економіка, адаптивність, стійкість, відновлення, трансформація, воєнні виклики, державна політика, економічний розвиток.

The article examines the theoretical foundations of resilience within the system of the state's economic security under wartime conditions. The growing complexity of contemporary military, economic, financial, and geopolitical challenges necessitates a reconsideration of traditional approaches to ensuring economic security and substantiates the transition from reactive risk management to resilience-oriented governance. The study analyzes the evolution of the concept of resilience and summarizes contemporary international and Ukrainian scientific approaches to its interpretation. It is established that resilience has evolved from a concept describing the stability of natural systems into a multidisciplinary category widely applied in economics, public administration, strategic management, and national security studies. The research demonstrates that existing scientific approaches primarily interpret resilience through the ability of systems to resist external shocks, adapt to changing conditions, recover after crises, and maintain the continuity of critical functions. At the same time, the specific features of wartime require expanding the theoretical understanding of resilience by incorporating preventive, adaptive, restorative, and transformational capacities into the economic security system. Based on a comparative analysis of scientific literature, the paper identifies the main theoretical approaches to understanding resilience and determines their relevance for strengthening the state's economic security. A comparative characterization of the existing scientific concepts is provided, allowing

© Магас Н.В., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

the identification of their common features and distinctive characteristics. The study proposes the author's interpretation of the resilience of the state's economic security as an integrated property of the national economic system that reflects its ability to anticipate threats, adapt to destructive external and internal influences, preserve the functioning of critical sectors of the economy, recover after crises, and ensure long-term sustainable development through structural transformation. The practical significance of the research lies in the possibility of applying the proposed theoretical provisions in developing public policies aimed at strengthening economic security, improving crisis management mechanisms, and increasing the adaptive capacity of the national economy under conditions of prolonged uncertainty and military threats. The findings contribute to the further development of the theoretical and methodological foundations of resilience and may serve as a basis for future studies on resilience assessment and the formation of mechanisms for ensuring the resilience of the state's economic security system.

Keywords: *resilience, economic security of the state, national economy, adaptability, recovery, transformation, wartime challenges, public policy, economic development, strategic resilience.*

Постановка проблеми. Повномасштабна війна стала каталізатором докорінної трансформації підходів до забезпечення економічної безпеки держави. Руїнування виробничого потенціалу, порушення логістичних ланцюгів, втрати людського капіталу, дестабілізація фінансової системи, зміна структури державних видатків та критична залежність від зовнішньої підтримки засвідчили обмеженість традиційної парадигми економічної безпеки, яка тривалий час ґрунтувалася переважно на ідентифікації загроз та розробленні механізмів їх нейтралізації. Війна продемонструвала, що ефективність функціонування держави визначається не лише здатністю протидіяти ризикам, але й можливістю зберігати керованість економічних процесів, адаптуватися до кардинальних змін, оперативно відновлювати критично важливі функції та формувати передумови для довгострокового розвитку навіть за умов безперервного зовнішнього впливу.

У зв'язку з цим особливою актуальності набуває концепція резильєнтності, яка дедалі активніше використовується в дослідженнях національної безпеки, державного управління, економіки та міжнародних відносин. Проте, у більшості наукових праць резильєнтність розглядається як окрема властивість соціально-економічних систем або як складова кризового управління, тоді як її місце в теорії економічної безпеки держави залишається недостатньо визначеним. Наявні наукові підходи не забезпечують єдиного бачення змісту резильєнтності економічної безпеки, її структурних елементів, принципів формування, закономірностей розвитку та взаємозв'язку з категоріями стійкості, адаптивності, життєздатності й відновлюваності.

Особливо дискусійним залишається питання формування резильєнтності економічної безпеки саме в умовах війни. Воєнні дії створюють принципово інший характер функціонування економічної системи, за якого традиційні моделі забезпечення економічної безпеки втрачають універсальність, а ключового значення набувають інституційна гнучкість, швидкість прийняття управлінських рішень, здатність економіки до структурної перебудови, мобілізації ресурсів і підтримання критичних функцій держави. Водночас у сучасній економічній науці відсутній комплексний теоретичний підхід, який би розкривав механізм формування резильєнтності економічної безпеки як цілісної системної характеристики держави в умовах війни та визначав її концептуальні засади.

Отже, існує об'єктивна потреба у поглибленні теоретичних досліджень сутності резильєнтності економічної безпеки держави, уточненні її понятійно-категоріального апарату, визначенні ключових принципів, властивостей і закономірностей формування в умовах воєнного часу. Розв'язання зазначених проблем сприятиме розвитку сучасної теорії економічної безпеки та формуванню наукового підґрунтя для створення ефективної моделі забезпечення економічної стійкості держави в умовах тривалих воєнних викликів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика резильєнтності економічних систем останніми роками займає важливе місце у світовому науковому дис-

курсів, що обумовлено посиленням глобальних кризових явищ, зростанням невизначеності та необхідністю забезпечення стійкого функціонування соціально-економічних систем. Теоретичні засади концепції розвинуто у працях А. Левіна, С. Дучек, Л. Капоані, Н. Копорчич та інших зарубіжних учених, які розглядають резильєнтність як здатність системи протидіяти зовнішнім впливам, адаптуватися до змін, відновлювати функціонування та забезпечувати подальший розвиток [5–8]. Значний внесок у розвиток економічних аспектів резильєнтності зробили українські науковці Л. Лігоненко, П. Бобринцев, С. Пирожков, Н. Холявко, Т. Воронько-Невіднича та інші, які досліджують сутність резильєнтності, її роль у забезпеченні стійкого розвитку економічних систем, механізми адаптації до кризових викликів і особливості функціонування суб'єктів господарювання в умовах нестабільного середовища [9–13].

Теоретико-методологічні засади економічної безпеки держави ґрунтовно висвітлено у працях О. Барановського, В. Гейця, З. Варналія, Т. Васильців та інших українських учених, які розглядають економічну безпеку як багаторівневу систему захисту національних економічних інтересів, здатну забезпечувати стійкість держави до внутрішніх і зовнішніх загроз [2–4]. Водночас сучасні воєнні виклики зумовлюють необхідність доповнення традиційних підходів положеннями концепції резильєнтності. Зокрема, А. Лісовий і В. Краєвський обґрунтовують необхідність посилення адаптивності економічної системи України в умовах воєнного стану [1], а С. Пілецька, Т. Коритько та Н. Кравчук акцентують увагу на вдосконаленні механізмів забезпечення економічної безпеки [13]. Попри значний науковий доробок, недостатньо дослідженими залишаються теоретичні засади резильєнтності саме в системі економічної безпеки держави, зокрема потребують подальшого розвитку її понятійний апарат, структурні компоненти та концептуальні засади забезпечення економічної безпеки держави в умовах війни.

Формулювання цілей статті. Метою статті є розвиток теоретичних засад резильєнтності в системі економічної безпеки держави в умовах війни на основі узагальнення сучасних наукових підходів, уточнення сутності цієї категорії, визначення її місця в системі економічної безпеки та обґрунтування концептуальних положень щодо забезпечення адаптивності, відновлюваності й трансформаційної спроможності національної економічної системи.

Виклад основного матеріалу. Концепція резильєнтності сформувалася як міждисциплінарний науковий напрям, що пояснює здатність різних систем зберігати функціональну цілісність, адаптуватися до змін і відновлюватися після впливу внутрішніх та зовнішніх дестабілізуючих чинників. Первинно поняття використовувалося переважно у природничих науках для характеристики поведінки екологічних і біологічних систем, однак упродовж останніх десятиліть набуло широкого поширення в економіці, державному управлінні, теорії національної безпеки та стратегічному менеджменті. Зазначену тенденцію зумовило ускладнення характеру сучасних криз, їх багатовимірність, тривалість і високий рівень невизначеності, що істотно обмежують ефективність традиційних моделей управління ризиками та забезпечення економічної безпеки.

Проведений аналіз наукової літератури свідчить про відсутність єдиного концептуального підходу до трактування резильєнтності. Одні дослідники розглядають її як здатність системи протидіяти негативним впливам і зберігати стабільність функціонування, інші акцентують увагу на адаптації до нових умов, швидкому відновленні після кризових подій або структурній трансформації як передумові подальшого розвитку [5–11]. Таким чином, еволюція наукових поглядів демонструє поступовий перехід від вузького розуміння резильєнтності як характеристики стійкості до її сприйняття як комплексної властивості, що поєднує превентивні, адаптивні, відновлювальні та трансформаційні спроможності економічної системи.

На відміну від зарубіжних досліджень, у яких концепція резильєнтності розглядається на різних рівнях економічних систем – від підприємств до національних еко-

номік, у вітчизняній науковій літературі основна увага зосереджується переважно на питаннях забезпечення економічної безпеки, мінімізації загроз і формування механізмів їх нейтралізації [1–4, 13]. Водночас сучасні воєнні виклики засвідчують, що забезпечення економічної безпеки держави не може обмежуватися лише захисними заходами. Поряд із протидією загрозам дедалі більшого значення набувають здатність економічної системи прогнозувати кризові явища, швидко адаптуватися до нових умов функціонування, підтримувати безперервність виконання критично важливих функцій, ефективно відновлюватися після руйнівних впливів та використовувати кризові трансформації як чинник довгострокового розвитку.

У цьому контексті виникає необхідність поглиблення теоретичних засад резильєнтності та визначення її місця в системі економічної безпеки держави. З'ясування сутності цієї категорії, її структурних складових і функціональних характеристик дає змогу сформувати цілісне бачення механізмів забезпечення економічної безпеки в умовах війни та обґрунтувати перехід від реактивної моделі управління до моделі, орієнтованої на адаптацію, відновлення й стратегічну трансформацію економічної системи.

Термін “resilience” перекладається як стійкість, пружність, еластичність, життєстійкість або здатність до відновлення. Спочатку поняття використовувалося у природничих науках для характеристики реакції живих і екологічних систем на негативні впливи, проте згодом поширилося на психологію, медицину, інформаційні технології, управління, політику та економіку. У соціально-економічних дослідженнях резильєнтність найчастіше пов'язують зі здатністю системи сприймати шоки, адаптуватися до них, зберігати функціональну спроможність і забезпечувати подальший розвиток після кризових подій.

У науковому дискурсі відсутнє однозначне трактування резильєнтності, що зумовлено міждисциплінарністю та багаторівневістю цього поняття. А. Левін розглядає резильєнтність як «парасольковий» конструкт, який охоплює широкий спектр різнорідних явищ і процесів [5]. Такий підхід свідчить, що резильєнтність не може бути зведена лише до стійкості або відновлення, оскільки вона інтегрує поведінкові, ресурсні, організаційні та управлінські характеристики системи.

С. Дучек [6] обґрунтовує резильєнтність як сукупність організаційних спроможностей, які забезпечують передбачення потенційних загроз, подолання кризових наслідків та адаптацію до нових умов. У межах цього підходу резильєнтність формується не лише під час кризи, а й на докризовому етапі через накопичення ресурсів, розвиток компетентностей, планування альтернативних сценаріїв і створення механізмів раннього реагування. Відтак, резильєнтність є не одноразовою реакцією на зовнішній шок, а безперервним процесом навчання та розвитку спроможностей системи.

Л. Капоані, М. Фантінеллі та Л. Джордано [7] простежують еволюцію економічної резильєнтності від макроекономічного до мікроекономічного рівня, наголошуючи на значенні гнучкості, адаптації та здатності економічних суб'єктів підтримувати ключові функції під час кризових впливів.

Н. Копорич та інші науковці [8] розглядають резильєнтність як поєднання здатності до передбачення, поглинання негативного впливу, відновлення та довгострокової трансформації. Останнє трактування є особливо важливим для економічної безпеки держави, оскільки передбачає не лише повернення економіки до докризового стану, а й формування якісно нової моделі розвитку.

У вітчизняній науковій літературі резильєнтність також поступово набуває статусу самостійної економічної категорії. Л. Лігоненко та В. Андрійчук [9] пов'язують її з можливістю соціально-економічних систем протидіяти кризовим явищам, адаптуватися до змін і відновлювати траєкторію розвитку.

Зокрема, П. Бобринцев [10] акцентує увагу на стратегічному управлінні резильєнтністю та її ролі в забезпеченні довгострокової життєздатності суб'єктів господарювання.

С. Пирожков, Є. Божок та Н. Хамітов [11] розглядають економіку як базовий елемент національної резильєнтності, від якого залежить здатність держави протистояти гібридним загрозам, забезпечувати цивілізаційну суб'єктність і здійснювати випереджувальне реагування на зовнішні та внутрішні виклики.

На наш погляд, перенесення концепції резильєнтності з рівня підприємства на рівень держави не може здійснюватися шляхом механічного масштабування окремих управлінських інструментів. Державна економічна система характеризується значно більшою кількістю взаємозалежних елементів, багаторівневістю управління, територіальною неоднорідністю, соціальною відповідальністю та критичною залежністю від стану інституцій. Тому, резильєнтність економічної безпеки держави доцільно визначати як інтегральну властивість національної економічної системи, що характеризує її здатність передбачати загрози, поглинати наслідки зовнішніх і внутрішніх шоків, зберігати критично важливі функції, адаптувати інститути й економічні механізми, відновлювати порушені зв'язки та здійснювати структурну трансформацію без втрати стратегічних цілей розвитку.

Узагальнення проаналізованих теоретичних підходів дає підстави стверджувати, що резильєнтність економічної безпеки держави в умовах війни формується як послідовний процес, який охоплює реагування на воєнні виклики, адаптацію інституційного середовища, мобілізацію ресурсного потенціалу, забезпечення безперервності виконання критично важливих функцій, відновлення економічної системи та її подальшу структурну трансформацію. Взаємозв'язок зазначених елементів подано на рис. 1.

Як видно з рис. 1, резильєнтність економічної безпеки держави не є одноразовою реакцією на кризову подію, а являє собою безперервний процес, що охоплює декілька взаємопов'язаних етапів. Первинним імпульсом виступають воєнні загрози, які зумовлюють необхідність інституційної адаптації та мобілізації ресурсного потенціалу держави. Реалізація зазначених заходів забезпечує підтримання критично важливих функцій економічної системи, створюючи передумови для її відновлення та подальшої структурної трансформації. У підсумку формується новий якісний стан економічної безпеки держави, який ґрунтується на здатності економічної системи адаптуватися до тривалих кризових впливів і забезпечувати сталий розвиток.

Порівняння основних теоретичних підходів до розуміння резильєнтності та їх значення для економічної безпеки держави наведено у табл. 1.

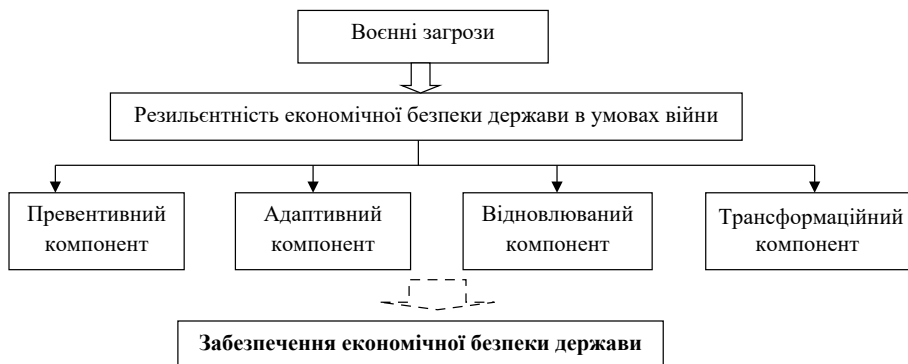

Рис. 1. Концептуальні засади резильєнтності в системі економічної безпеки держави в умовах війни

Джерело: розроблено автором

Таблиця 1

**Теоретичні підходи до трактування резильєнтності
в системі економічної безпеки держави**

Теоретичний підхід	Зміст резильєнтності	Основний часовий період	Значення для економічної безпеки держави
Захисно-стабілізаційний	Здатність системи поглинати негативний вплив і зберігати основні функції	Період безпосереднього виникнення кризи	Забезпечення безперервності функціонування критичної інфраструктури, фінансової, енергетичної та продовольчої систем
Відновлювальний	Здатність повертатися до прийнятного стану після дестабілізуючого впливу	Коротко- та середньостроковий період	Відновлення виробничого потенціалу, логістики, зайнятості, бюджетної та фінансової рівноваги
Адаптивний	Коригування інститутів, політики та економічних механізмів відповідно до змін середовища	Середньостроковий період	Підвищення гнучкості державного регулювання, диверсифікація ресурсів і ринків, адаптація економічної політики
Превентивний	Передбачення загроз, моніторинг ризиків, сценарне планування та формування резервів	Докризисний і довгостроковий періоди	Раннє виявлення критичних загроз, зниження вразливості економіки, підготовка альтернативних сценаріїв реагування
Трансформаційний	Використання кризових явищ як імпульсу для структурного оновлення системи	Довгостроковий період	Формування нової моделі економічного розвитку, технологічне оновлення, зміцнення інституцій та стратегічної автономії

Джерело: сформовано авторами на основі [5–11]

Наведені підходи не є взаємовиключними, а відображають поступове розширення змісту резильєнтності. На початковому етапі вона ототожнювалася переважно зі стійкістю системи та її здатністю витримати зовнішній вплив. Надалі дослідницький акцент змістився на швидкість відновлення, а згодом – на адаптацію та інституційне навчання. Новітній трансформаційний підхід передбачає, що резильєнтна економічна система не обов’язково повинна повертатися до попереднього стану, особливо якщо він характеризувався структурними диспропорціями, високою залежністю від зовнішніх ресурсів або низькою інституційною спроможністю. Натомість криза може стати передумовою переходу до більш ефективної, диверсифікованої та технологічно розвиненої моделі.

Важливим теоретичним питанням є співвідношення категорій «економічна безпека», «стійкість» і «резильєнтність». Економічна безпека традиційно характеризує стан захищеності національних інтересів, здатність економіки протидіяти загрозам і забезпечувати належні умови розвитку. Стійкість відображає спроможність зберігати основні параметри функціонування під впливом дестабілізуючих чинників. Резильєнтність має ширший динамічний зміст, оскільки поряд зі здатністю до опору охоплює адаптацію, відновлення, навчання і трансформацію.

Практика забезпечення економічної безпеки України в умовах війни засвідчує, що поряд із мінімізацією загроз дедалі більшого значення набуває забезпечення здатності

економічної системи адаптуватися до тривалих кризових впливів, що підтверджується сучасними дослідженнями вітчизняних учених [1].

Отже, резильєнтність не замінює економічну безпеку, а розширює її функціональний зміст. Якщо традиційна модель економічної безпеки зорієнтована на захист системи та недопущення критичних відхилень, то резильєнтний підхід передбачає підготовку до неминучості певних криз, створення механізмів їх поглинання та використання набутого досвіду для вдосконалення державної політики. У цьому контексті економічна безпека відображає стратегічний стан і ціль функціонування держави, тоді як резильєнтність характеризує її динамічну здатність забезпечувати цей стан в умовах постійних змін.

На державному рівні формування резильєнтності економічної безпеки має ґрунтуватися на поєднанні превентивного, адаптивного, відновлювального і трансформаційного компонентів. Превентивний компонент передбачає системний моніторинг ризиків, прогнозування загроз, розроблення сценаріїв і створення стратегічних резервів. Адаптивний компонент забезпечує оперативне коригування економічної політики, перерозподіл ресурсів і зміну інституційних механізмів. Відновлювальний компонент охоплює заходи щодо відновлення виробничих, фінансових, соціальних та інфраструктурних систем. Трансформаційний компонент спрямовується на усунення структурних вразливостей, технологічне оновлення, диверсифікацію економіки та зміцнення її стратегічної автономії.

Водночас основою резильєнтності економічної безпеки держави є не лише достатність фінансових або матеріальних ресурсів. Визначальне значення мають якість державних інституцій, узгодженість дій органів влади, довіра суспільства, здатність до міжсекторальної взаємодії та швидкість обміну інформацією.

Окрему роль відіграє резильєнтність підприємств, оскільки саме суб'єкти господарювання забезпечують виробництво, зайнятість, податкові надходження та функціонування ланцюгів постачання. Т. Воронько-Невіднича [12] пов'язує резильєнтність підприємств із пошуком механізмів пом'якшення втрат від воєнних дій і забезпеченням післявоєнного відновлення.

Так, С. Пілецька, Т. Коритько та Н. Кравчук [13] акцентують увагу на адаптивності механізму економічної безпеки підприємства. Відтак, макроекономічна резильєнтність не може бути забезпечена без стійкості та адаптивності бізнесу, проте діяльність окремих підприємств має доповнюватися ефективною державною політикою, яка створює інституційні, фінансові та інфраструктурні умови для їх функціонування.

Висновки. Таким чином, теоретичне осмислення резильєнтності економічної безпеки держави свідчить про поступовий перехід від статичної захисної парадигми до динамічної адаптивно-трансформаційної моделі. Резильєнтність характеризує здатність економічної системи не лише витримувати кризові впливи, а й передбачати загрози, підтримувати критично важливі функції, швидко відновлюватися, накопичувати досвід та здійснювати структурне оновлення. Її формування потребує поєднання ризик-орієнтованого управління, сценарного планування, інституційної координації, ресурсного резервування, підтримки підприємницького сектору та розвитку стратегічно важливих галузей.

На наш погляд, резильєнтність доцільно розглядати як одну з ключових функціональних властивостей системи економічної безпеки держави. Її інтеграція в державну економічну політику створює підґрунтя для переходу від реактивного реагування на вже реалізовані загрози до проактивного управління невизначеністю. Подальші дослідження мають бути спрямовані на обґрунтування системи показників оцінювання резильєнтності економічної безпеки держави, визначення її критичних меж та розроблення механізмів координації дій держави, бізнесу і суспільства під час кризових і повоєнних трансформацій.

Список використаних джерел:

1. Лісовий А. В., Краєвський В. М. Економічна безпека України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2026. Вип. 83. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-188>
2. Варналій З., Васильців Т., Левицька О. Міграційна безпека держави як основа збереження і розвитку інтелектуального капіталу економіки України. *Економіка України*. 2022. Вип. 65(9(730)). С. 3–20. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2022.09.003>
3. Барановський О. І. Філософія безпеки: монографія : у 2 т. Київ : УБС НБУ, 2014. Т. 1: Основи економічної і фінансової безпеки економічних агентів. 831 с.
4. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство / Геєць В. М., Кизим М. О., Клебанова Т. С., Черняк О. І. та ін. / за ред. В. Гейця. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2006. 240 с.
5. Lewin A. Y., Massini S., Peeters C. Microfoundations of Internal and External Absorptive Capacity Routines. *Organization Science*. 2011. Vol. 22, No. 1. P. 81–98. DOI: <https://doi.org/10.1287/orsc.1100.0525>
6. Duchek S. Organizational resilience: a capability-based conceptualization. *Business Research*. 2020. Vol. 13. P. 215–246. DOI: <https://doi.org/10.1007/s40685-019-0085-7>
7. Capoani L., Fantinelli M., Giordano L. The concept of resilience in economics: a comprehensive analysis and systematic review of economic literature. *Continuity & Resilience Review*. 2025. Vol. 7, No. 2. P. 121–145. DOI: <https://doi.org/10.1108/CRR-11-2024-0045>
8. Koporcic N., Prasanna Kumar K., Markovic S., Maran T. Resilience of small and medium-sized enterprises in times of crisis: an umbrella review. *Review of Managerial Science*. 2026. Vol. 20. P. 301–329. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11846-025-00883-0>
9. Лігоненко Л. О., Андрійчук В. А. Резильєнтність в економічному контексті: аналіз світових трендів та перспективи наукових досліджень. *Стратегія економічного розвитку України*. 2023. № 52. С. 16–37. DOI: <https://doi.org/10.33111/sedu.2023.52.016.037>
10. Бобринцев П. В. Управління резильєнтністю підприємств у контексті стратегічних викликів бізнес-середовища: теоретичний аспект. *Бізнес Інформ*. 2025. №8. С. 333–342. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-8-333-342>
11. Пирожков С. І., Божок Є. В., Хамітов Н. В. Національна стійкість (резильєнтність) країни: стратегія і тактика випередження гібридних загроз. *Вісник НАН України*. 2021. № 8. С. 74–82. DOI: <https://doi.org/10.15407/visn2021.08.074>
12. Воронько-Невідніча Т. В. Застосування концепції резильєнтності для забезпечення функціонування підприємств агропродовольчої сфери у повоєнний період. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/14662>
13. Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю., Кравчук Н. М. Механізм забезпечення економічної безпеки підприємства. *Вісник економічної науки України*. 2022. № 1 (42). С. 64–69. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1\(42\).64-69](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1(42).64-69)

References:

1. Lisovyi A. V. & Kraievskiy V. M. (2026). Ekonomichna bezpeka Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [Economic security of Ukraine under martial law]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 83. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-188>
2. Varnalii Z., Vasylytsiv T. & Levytska O. (2022). Mihnatsiina bezpeka derzhavy yak osnova zberezhenia i rozvytku intelektualnoho kapitalu ekonomiky Ukrainy [State migration security as a basis for preserving and developing the intellectual capital of Ukraine's economy]. *Ekonomika Ukrainy*, vol. 65(9), pp. 3–20. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2022.09.003>
3. Baranovskiy O. I. (2014). *Filosofia bezpeky: U 2 t. T. 1: Osnovy ekonomichnoi i finansovoi bezpeky ekonomichnykh ahentiv* [Philosophy of security: In 2 vols. Vol. 1. Fundamentals of economic and financial security of economic agents]. UBS NBU.
4. Heiets V. M. (Ed.), Kyzym, M. O., Klebanova, T. S., Cherniak, O. I., et al. (2006). *Modeliuvannia ekonomichnoi bezpeky: Derzhava, rehion, pidpriemstvo* [Modeling economic security: State, region, enterprise]. VD “ІНЖЕК”.
5. Lewin A. Y., Massini S. & Peeters C. (2011). Microfoundations of internal and external absorptive capacity routines. *Organization Science*, vol. 22(1), pp. 81–98. DOI: <https://doi.org/10.1287/orsc.1100.0525>
6. Duchek S. (2020). Organizational resilience: A capability-based conceptualization. *Business Research*, no. 13, pp. 215–246. DOI: <https://doi.org/10.1007/s40685-019-0085-7>

7. Capoani L., Fantinelli M. & Giordano L. (2025). The concept of resilience in economics: A comprehensive analysis and systematic review of economic literature. *Continuity & Resilience Review*, vol. 7(2), pp. 121–145. DOI: <https://doi.org/10.1108/CRR-11-2024-0045>
8. Koporcic N., Prasanna Kumar K., Markovic S. & Maran T. (2026). Resilience of small and medium-sized enterprises in times of crisis: An umbrella review. *Review of Managerial Science*, no. 20, pp. 301–329. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11846-025-00883-0>
9. Lihonenko L. O. & Andriichuk V. A. (2023). Rezylientnist v ekonomichnomu konteksti: Analiz svitovykh trendiv ta perspektyvy naukovykh doslidzhen [Resilience in the economic context: Analysis of global trends and prospects for scientific research]. *Stratehiia ekonomichnoho rozvytku Ukrainy*, no. 52, pp. 16–37. DOI: <https://doi.org/10.33111/sedu.2023.52.016.037>
10. Bobryntsev P. V. (2025). Upravlinnia rezylientnistiu pidpriemstv u konteksti stratehichnykh vyklykiv biznes-seredovyscha: Teoretychnyi aspekt [Enterprise resilience management in the context of strategic business environment challenges: Theoretical aspect]. *Biznes Inform*, no. 8, pp. 333–342. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-8-333-342>
11. Pyrozhkov S. I., Bozhok Ye. V. & Khamitov N. V. (2021). Natsionalna stiikist (rezylientnist) krainy: Stratehiia i taktyka vyperedzhennia hibrydnykh zahroz [National resilience of the country: Strategy and tactics for anticipating hybrid threats]. *Visnyk Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy*, no. 8, pp. 74–82. DOI: <https://doi.org/10.15407/visn2021.08.074>
12. Voronko-Nevidnycha T. V. (n.d.). Zastosuvannia kontseptsii rezylientnosti dlia zabezpechennia funktsionuvannia pidpriemstv ahroprodovolchoi sfery u povoiennyi period [Application of the resilience concept to ensure the functioning of agri-food enterprises in the post-war period]. Available at: <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/14662>
13. Piletska S. T., Korytko T. Yu. & Kravchuk N. M. (2022). Mekhanizm zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva [Mechanism for ensuring enterprise economic security]. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, vol. 1(42), pp. 64–69. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1\(42\).64-69](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2022.1(42).64-69)

Дата надходження статті: 31.07.2026

Дата прийняття статті до публікації: 27.08.2026

Дата публікації статті: 29.09.2026